

Ilie Bădescu: Să mulțumim și noi domnului Rostás încă o dată, să mulțumim distinșilor noștri colegi, care au avut bucuria să vă spună câteva gânduri la lectura unei cărți într-adevăr remarcabilă, de excepție. Să ne gândim că vom continua discuțiile consacrate chiar acestor două cărți. Iată, au fost puse deja - după părerea mea, foarte întemeiat - în discuție, în dispută, așa spune, poziții, puncte de vedere în legătură cu problemele ridicate în cărți. Aceasta semnifică deja un câmp, un cadru de dezbateri, de continuare a întâlnirilor. Îl invit în continuare pe colegul nostru Zoltán

Rostás pentru acest întâlniri, și într-un seminar, într-un simpozion poate special. Noi avem intenția de altminteri să lansăm seminariile unei reviste care va fi publicată, seminariilor *României sociale*. și poate că înăuntrul acestor seminarii pentru a pregăti chiar o pagină specială acestor cărți, o să facem o dezbatere mai adâncită la aceste două cărți. Mulțumim domnului Rostás, mulțumim domnilor profesori, mulțumim tuturor celor care au participat la acest eveniment.

Dumitru Sandu

CONFERINȚA BIANUALĂ A SOCIOLOGILOR MILITARI

Baltimore, SUA, 19-21 octombrie 2001

În perioada 19-22 octombrie 2001 s-a desfășurat la Baltimore, în SUA, Conferința Bianuală a sociologilor militari (IUS). Din lucrările Conferinței și din discuțiile cu unii participanți s-au desprins o serie de concluzii de ordin universitar pe care le supun atenției cititorilor *Sociologiei Românești*.

Ce este Inter-University Seminar on Armed Forces and Society?

IUS s-a format la începutul anilor '60 la inițiativa lui Moriss Janowitz în cadrul Universității din Chicago. Astăzi grupează câteva sute de cercetători și universitari din întreaga lume, cu specializări diverse (sociologi, psihologi, antropologi, pedagogi, istorici, juriști ș.a.), dar preocupați de subiecte comune: studii de securitate, relații civil-militare, polemologie, managementul apărării, asistență socială în situații speciale. În afara studiilor curente de sociologie militară, există în prezent o vastă rețea academică civilă în SUA, dar și în cele mai multe țări din Europa, prin care sunt susținute specializări (master) și studii aprofundate (doctorate) în domeniile menționate: practic, aproape fiecare universitate are, de obicei în cadrul Departamentului de

sociologie, o specializare de acest fel. Pentru Europa se adaugă un specific aparte, datorat procesului de integrare, care presupune integrarea rețelelor universitare și folosirea unor programe comunitare ale UE, prin intermediul ERGOMAS (Asociația sociologilor militari europeni).

Ce s-a întâmplat în acest an?

Dominantă a fost, la reuniunea din acest an, starea de spirit generată de atacurile teroriste din 11 septembrie 2001 și evenimentele ce au urmat (îndeosebi atacul cu antrax). Există percepția că, pentru prima dată, securitatea societății civile americane a fost larg afectată, fără ca instituțiile de stat să poată face ceva la timp și în mod eficient. Această constatare amară a stimulat foarte puternic comunitatea academică americană, în sensul în care chestiunea securității a devenit ceva aproape personal.

A fost menționată în numeroase rânduri dimensiunea „civilă”, non-militară a securității naționale și individuale în SUA – motiv pentru care s-au făcut referințe la fel de numeroase la conceptul de securitate societală (i.e. societatea în ansamblu este supusă unor riscuri de securitate sporite, în comparație cu armata, care, în circumstanțe

precum cele din 11 sept. “nu mai poate asigura securitatea cetățenilor”).

Ce perspective se întrevăd?

Deși au fost puține prezentări de materiale pe tema „11 septembrie”, în discuții subiectul a fost abordat pe larg. Pentru specialiștii din România și îndeosebi pentru domeniul universitar cred că pot fi reținute unele concluzii. În primul rând, este foarte probabil să se constate o mobilizare extinsă a comunității academice americane pentru înțelegerea și studierea fenomenului „911” (11 septembrie). În acest sens s-a reliefat necesitatea de a dezvolta învățământul și cercetarea “civilă” în domeniul securității, în sensul lărgirii noțiunii de securitate socială dincolo de aspectele militare propriu-zise. În al doilea rând, chestiunea are și o evidentă dimensiune internațională, ceea ce înseamnă că, în general, toate țările aliate sau „amice” SUA sunt, la rândul lor, afectate.

Din aceste motive, orientarea interesului către latura civilă a securității presupune aprofundarea învățământului și a cercetării în domeniile:

☐ sociologia și antropologia culturii și a civilizației (i.e. *complex cultural encounters, religious and ethnic conflict, clash of civilizations*, etc);

☐ securitate și geopolitică (*geoculture, geo-economy, regional security*, etc);

☐ sociologia riscului, incertitudine și managementul crizelor (*risc society*);

☐ sociologia globalizării, sociologia sistemului mondial;

☐ peace keeping și sociologie militară;

☐ psihologie socială și mass-media în situații de criză;

☐ asistență socială în situații de criză (*social work in crisis situations*).

Ce se poate face în România?

Cred că este oportună conectarea învățământului și cercetării sociologice din România la tendința actuală din SUA și Europa de Vest sau, cel puțin, utilizarea acestei oportunități pentru dezvoltarea domeniului în România. În plus, tendința este de a incorpora studii precum cele de sociologia religiilor, antropologie, naționalism, integrare, regionalizare etc. în studiile de securitate, având în vedere “civilirea” evidentă a domeniului în ultima perioadă. Consider că ar fi, de asemenea, oportună dezvoltarea unor cursuri de profil în cadrul Facultății de sociologie și asistență socială (ex. *asistența socială în situații de urgență*). Nu ar fi lipsită de utilitate și ideea creării unor “Centre de excelență” pentru studii de securitate la diferite universități, de stat sau particulare, pentru inițierea unor programe de cercetare în acest sens din anul 2002.

Ionel Nicu Sava